

**Regionálny úrad
verejného zdravotníctva
Spišská Nová Ves**

**Závislosti a partnerské vzťahy
u stredoškólkov v SR**

Vedúca projektu :

MUDr. Elena Gajdošová

autori projektu a realizačný tím :

Ing.Jozef Rešovský, MUDr.Peter Mišenda

Terézia Mederiová, Mária Vlčáková

Odborný garant :

MUDr. Morvicová, RÚVZ Bratislava

Spracoval : MUDr.Peter Mišenda, Ing.Jozef Rešovský

Ú d a j e :

databáza dotazníkovej akcie
celoslovenského prieskumu k projektu:

Monitoring životného štýlu stredoškolskej mládeže v SR

P r i e s k u m :

realizovaný v školskom roku 2004 / 2005 za
účasti 10 450 respondentov

Po ošetrení zozbieraných dát bolo do
spracovania zaradených :

10 283 respondentov

5301 chlapcov a **4982 dievčat** zo
všetkých okresov v SR, všetkých typov škôl
a všetkých ročníkov – **1. až 5.**

Závislosti:

- fajčenie
- alkohol
- výherné automaty
- lieky
- nealkoholové drogy

Konzumácia z hľadiska :

- Frekvencie
- Veku
- Množstva
- Dĺžky užívania
- Ponuky a dôvodov
- Rodinného a rovesníckeho prostredia

závislosti slovenských študentov

(fajčenie, káva, kola)

- **pravidelne fajčí tretina**
denne fajčí štvrtina
- **dievčatá začínajú pred 13 rokom**
chlapci pred 12 rokom
- **tretina fajčiarov fajčí už 2 roky**
- **tretina fajčiarov fajčí 2-5 cig./deň**
pätina 6 – 9 cig./deň
- **v „partii“ respondentov fajčí 70 %**
kamarátov
- **v partnerskom vzťahu respondentov**
fajčí 17 % partnerov, partneriek
- **10 % pije denne kávu**
tretina pije viac krát v týždni kolu

závislosti slovenských študentov (alkohol)

- vôbec nekonzumuje pivo tretina, víno pätina a tvrdý alkohol štvrtina**
- pravidelne konzumuje 25% chlapcov pivo, 8,5 % víno, 10 % destiláty**
- priemerný vek respondentov pri prvej konzumácii piva je 12,4 roka, vína 12,94 a destilátov 13,73 roka**
- najčastejšie ponúkajú alkohol kamaráti**
- 80 % respondentov už zažilo stav opilosti, štvrtina z opýtaných bola „pod parou „ viac ako 10 x v živote**
- za posledný rok vypila týždenne viac ako pätina chlapcov 6 pív, 10 % 3 dcl vína a 12 % 3 dcl destilátov**
- 84% kamarátov opýtaných konzumuje alkohol, najviac pri oslavách**

závislosti slovenských študentov (drogy)

- 30 % už má skúsenosti s drogou,
14 % užíva drogu v súčasnosti**
- priemerný vek prvého užitia drogy je
15 rokov**
- súčasní konzumenti užívajú drogy
najčastejšie 1 – 3 krát mesačne,
6% z nich droguje 3–5 krát týždenne**
- 80 % konzumuje drogy fajčením,
4 % perorálne a šňupaním,
1,5% vdychovaním a 0,4% injekčne**
- 55 % užívateľov o pomoc s drogami
nestojí,
25 % konzumentov chcelo
vyhľadať pomoc, ale nevedelo kde,
11 % túto pomoc už vyhľadalo**

závislosti slovenských študentov

(drogy, lieky)

- **pätina vie o konzumácii drog u svojich kamarátov, 2,5 % u súrodencov**
- **6 % dievčat a 3% chlapcov uviedlo užívanie drogy u svojich partnerov, partneriek**
- **tretina respondentov už skúšala hracie automaty, 6,5 % hrá aj teraz, viac ako 1 % hrá viac krát v týždni**
- **17 % respondentov uviedlo hranie v partii, 3 % sa zmienili, že hrajú ich rodičia, resp. ich súrodenci**
- **18 % respondentov užíva viac krát v mesiaci lieky bez vedomia lekára a rodičov**

Sexualita a partnerské vzťahy:

- partnerský vzťah a vernosť
- predmanželský pohlavný život
- pohlavný styk
- striedanie sexuálnych partnerov
- antikoncepcia
- sexuálna výchova
- sexuálna orientácia
- pohlavné zneužívanie
- interrupcia

partnerské vzťahy a sexualita u slovenských študentov

- 40 % dievčat a 24 % chlapcov uviedlo, že v súčasnosti má priateľa/l'ku, s ktorou „chodia“
- 95 % respondentov považuje vernosť za nevyhnutnú
- predmanželský pohlavný život považuje za správny 80 %
- pre tretinu študentov je prijateľný pohlavný styk bez hlbšieho citového vzťahu
- 40 % respondentov už malo sexuálnu skúsenosť, 20 % žije sexuálne i naďalej
- priemerný vek prvého pohlavného styku je 15,8 roka

partnerské vzťahy a sexualita u slovenských študentov

- polovica z tých, čo žijú pohlavným životom uviedla 1 sex. partnera, pätina dvoch, 15 % vystriedalo 3 – 4 a 13 % až 5 a viacerých sex. partnerov
- pri prvom sexe sa najviac používal prezervatív (66 %), prerušovaný styk (15 %), pravidelné užívanie hormónov (9 %), prirodzené metódy (4 %)
- tretina respondentov sa vyjadrila, že sexuálnu výchovu má vykonávať rodina a tretina uviedla školu

partnerské vzťahy a sexualita u slovenských študentov

- **pre 4 % chlapcov a 2 % dievčat je viac prít'azlivé rovnaké pohlavie**
- **3% udalo pohl. zneužívanie v rodine**
- **tretina respondentov nesúhlasí s interrupciou v žiadnom prípade, 34 % len v prípade ohrozenia života matky, alebo plodu, 10 % ak ide o znásilnenie, 4 % v prípade, ak to chce partner/ partnerka**

Záver :

- potreba vyvíjať úsilie v primárnej prevencii
- dávať mladým ľuďom objektívne informácie o návykových látkach a ich negatívnom účinku na zdravie
- vyvrátiť falošný mýtus pocitu slobody, nezávislosti a dospelosti s drogou v živote
- vytvoriť mladým ľuďom silné zázemie pri vytváraní partnerských vzťahov
- napomáhať im pri formovaní zdravej sexuality